

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.05.2019, sp. zn. 4 Tdo 339/2019, ECLI:CZ:NS:2019:4.TDO.339.2019.1

Číslo: 3/2020

Právní věta:

Strážník obecní (městské) policie není policejním orgánem ve smyslu § 12 odst. 2 tr. ř. a při výkonu své funkce tak nečiní procesní úkony podle trestního řádu. V trestním řízení jej lze vyslechnout v procesním postavení svědka též ke skutečnostem, o nichž se při výkonu své funkce dozvěděl na místě činu od přítomných osob.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 21.05.2019

Spisová značka: 4 Tdo 339/2019

Číslo rozhodnutí: 3

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důkaz, Policejní orgán

Předpisy: § 12 odst. 2 tr. ř.
§ 89 odst. 2 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněného M. B. zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 4. 3. 2015, sp. zn. 5 To 47/2015, a jemu předcházející řízení včetně rozsudku Okresního soudu v Třebíči ze dne 2. 12. 2014, sp. zn. 3 T 26/2013, a dále i jemu předcházející řízení včetně usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 15. 1. 2014, sp. zn. 5 To 456/2013., jakož i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a Krajskému soudu v Brně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Okresní soud v Třebíči rozsudkem ze dne 2. 12. 2014, sp. zn. 3 T 26/2013, uznal obviněného M. B. vinným přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku, jehož se dopustil tím, že v odpoledních hodinách dne 13. 10. 2012 v městském parku mezi ulicemi XY a XY v M. B. si obnažil přirození a onanoval před nezl. AAAAA (pseudonym), nezl. BBBB (pseudonym) a nezl. CCCCC (pseudonym). Za to byl obviněnému uložen podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců.

Podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku mu byl výkon uloženého trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvanácti měsíců. Podle § 99 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku bylo obviněnému uloženo ochranné léčení sexuologické ve formě ambulantní.

2. Tento rozsudek soudu prvního stupně napadl obviněný odvoláním, na základě kterého Krajský soud v Brně usnesením ze dne 4. 3. 2015, sp. zn. 5 To 47/2015, podle § 258 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek soudu prvního stupně zrušil ve výroku o uložení ochranného léčení sexuologického. Podle § 259 odst. 1 tr. ř. pak odvolací soud řízení ohledně uložení ochranného léčení vrátil soudu prvního stupně k postupu podle § 230 odst. 2 tr. ř.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

3. Následně obviněný M. B. proti citovanému usnesení Krajského soudu v Brně podal dovolání, v němž uplatnil dovolací důvody ve smyslu § 265b odst. 1 písm. a), c), k), g) tr. ř., které v něm podrobně rozvedl. V závěru podaného dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 4. 3. 2015, sp. zn. 5 To 47/2015, případně též rozsudek Okresního soudu v Třebíči ze dne 2. 12. 2014, sp. zn. 3 T 26/2013.

4. Státní zástupkyně činná u Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k dovolání obviněného (§ 265h odst. 2 tr. ř.) mimo jiné uvedla, že otázkou, kterou se soudy nezabývaly, je posouzení toho, zda byly svědecké výpovědi policistů (strážníků Městské policie M. B.) procesně použitelným důkazem. Pokud se tito před zahájením trestního stíhání v rámci šetření na místě dotazovali svědkyň na to, co se stalo, vyžadovali tím od nich vysvětlení podle § 158 odst. 3 písm. a) tr. ř. a měli o takovém vysvětlení sepsat úřední záznam podle § 158 odst. 6 tr. ř. Úřední záznam ovšem podle tohoto ustanovení není možno použít jako důkaz. Nepoužitelnost úředního záznamu o vysvětlení podaném podle § 158 odst. 3 písm. a) tr. ř. není možno obejít tím, že policisté byli v postavení svědků vyslechnuti k tomu, jak se k věci před nimi svědkyně při jejich šetření na místě chovaly. Činnost policistů lze konkretizovat jako přijímání oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, šetření a opatřování podkladů. Policisté tak již v té době prováděli úkony ve smyslu § 158 odst. 1 tr. ř. Podle názoru státní zástupkyně tak nelze výpovědi strážníků použít jako důkaz před soudem, neboť tomu výslovně brání znění ustanovení § 158 odst. 3, odst. 4 tr. ř.

III.

Přípustnost dovolání

5. Nejvyšší soud nejprve konstatoval, že dovolání obviněného je přípustné z hlediska ustanovení § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř. Obviněný je podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. osobou oprávněnou k podání dovolání (pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká). Dovolání, které splňuje náležitosti obsahu dovolání podle § 265f odst. 1 tr. ř., obviněný podal prostřednictvím svého obhájce, tedy v souladu s ustanovením § 265d odst. 2 tr. ř., ve lhůtě uvedené v ustanovení § 265e odst. 1 tr. ř. a na místě určeném tímž zákonným ustanovením.

6. Nejvyšší soud současně poukazuje, že podle § 265b odst. 1 tr. ř. je dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotněprávních vad, a nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně ani k přezkoumávání jimi provedeného dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumání všech rozhodnutí

soudů druhého stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.). Pokud by zákonodárce zamýšlel povolat Nejvyšší soud jako třetí stupeň plného přezkumu, nepředepisoval by katalog dovolacích důvodů. Už samo chápání dovolání jako mimořádného opravného prostředku ospravedlňuje restriktivní pojetí dovolacích důvodů Nejvyšším soudem (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. [IV. ÚS 73/03](#)). Navzdory uvedenému existují i výjimky, na jejichž základě Nejvyšší soud musí postupovat v rozporu s tím, co bylo v této stati konstatováno (viz níže).

IV.

Důvodnost dovolání

7. Nejvyšší soud z důvodů v rozhodnutí podrobně rozvedených shledal, že dovolatel oprávněně namítl existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř., když postupem odvolacího soudu podle § 262 tr. ř. došlo k porušení základního práva obviněného na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny. Výše uvedené pochybení má souvislost i s dalším uplatněným dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., když Nejvyšší soud v rozhodnutí doložil existenci tzv. extrémního nesouladu provedeného dokazování se skutkovými závěry obou soudů a porušení práva obviněného na spravedlivý proces.

8. Nejvyšší soud poté reagoval i na názor státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství ve vztahu k procesní použitelnosti svědectví strážníků Městské policie M. B., který prezentovala ve svém vyjádření k dovolání obviněného.

9. V posuzovaném případě se jedná o problém, zda výpovědi „policistů“ (ve skutečnosti strážníků městské policie), kterým nezletilé svědkyně oznamovaly jednání pachatele inkriminovaného skutku, jsou procesně použitelnými důkazy. Státní zástupkyně je totiž názoru, že nikoli, jelikož policisté (ve skutečnosti strážníci) N. a F. na základě své zákonné povinnosti prováděli šetření za účelem odhalení veškerých skutečností, které by nasvědčovaly tomu, že byl spáchán trestný čin a spáchala jej konkrétní osoba. Jmenovaní tak podle ní vystupovali jako úřední osoby, které mají tuto činnost v popisu práce, a nebyli tudíž žádnými svědky spáchání trestného činu, ale orgánem postupujícím podle § 158 tr. ř. a násl.

10. S takovým názorem souhlasit nelze. Strážníci obecní (městské) policie nejsou policejním orgánem, jelikož tato instituce není uvedena v ustanovení § 12 odst. 2 tr. ř. Její příslušníci jsou sice zahrnuti pod pojmem úřední osoby [§ 127 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku], v němž jsou vyjmenováni mj. i soudci, státní zástupci, příslušníci bezpečnostního sboru (tedy i Policie ČR), to ale samo o sobě neznamená, že strážníci obecní policie mohou činit úkony podle trestního řádu. Jestliže strážníci N. a F. učinili v souvislosti s oznámením poškozených ohledně skutku, který je předmětem tohoto řízení, nějaké úkony, nečinili je tak v postavení policejního orgánu a podle trestního řádu. Pokud tedy byli posléze soudem prvního stupně vyslechnuti k celé věci v postavení svědků, nelze na tento úkon a z něho vzešlé důkazy pohlížet jako na důkazy nepřipustné. V tomto ohledu je možno poukázat též na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2000, sp. zn. [7 Tz 232/2000](#), případně usnesení ze dne 25. 4. 2012, sp. zn. [3 Tdo 332/2012](#).

11. Z důvodů v rozhodnutí podrobně rozvedených Nejvyšší soud zrušil jak dovoláním napadené usnesení Krajského soudu v Brně, tak i jemu předcházející řízení, včetně rozsudku Okresního soudu v Třebíči, a předchozího usnesení Krajského soudu v Brně, kterému přikázal věc znovu projednat a rozhodnout.